

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtlet v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 12.

V Ljubljani, 22. aprila 1897.

Letnik III.

Predlogi v državnem zboru.*)

Državni zbor sedaj počiva. Prav za prav nima od česa počivati, zakaj kar se je dosedaj delalo, ni veliko vredno. Sprožilo se je sicer več načrtov, stavilo mnogo ljudstvu koristnih predlogov, toda če se bo zbornica vedno ukvarjala s takimi stvarmi, kot se je ob svojem prvem nastopu, bo komaj imela čas za take predloge. Iz vsega se jasno vidi, da je treba tem krepkejšega dela pri ljudstvu, tem živahnejšega organizacijskega gibanja, čim počasnejši je zbornica. Samo izmed ljudstva samega more priti življenje v zbornico. V nastopnih vrstah hočemo opisati važnejše predloge, ki so se stavili ljudstvu v prid:

1. Slovenski poslanci zahtevajo od vlade, naj tudi na Primorskem, Kranjskem, Štajerskem in Koroškem zahteva od uradnikov, da znajo slovenski jezik. Ta zahteva je zelo potrebna, ker imamo še vedno veliko število uradnikov med Slovenci, ki ne znajo našega jezika.

2. Slovanski poslanci so stavili nujni predlog, naj se preiščejo razmere na Primorskem in v Istri, kjer je na stotine ljudstva zaprtega vsled izdajavskega laškega hujskanja in zahtevajo, naj se ubogi ljudje izpusté iz ječe.

3. Delavcem v korist veljajo ti-le predlogi:

a) Vlada naj predloži čim najpreje zakon, po katerem se delavci zavarujejo za čas onemoglosti in starosti. To nujno zahtevo delavskega stanu so sprožili krščanski socijaleci, slovanski poslanci, katoliška ljudska stranka in nemški nacionalci. Upati smemo, da se tolikemu številu ljudskih zastopnikov vlada ne bo mogla ustavljati.

b) Vlada naj v vseh svojih podjetjih uvede osemurni delavski čas in zato, da se v družih podjetjih zniža sedanji čas, naj se skliče mednarodni zbor, v katerem naj s zastopniki vseh večjih držav pogovoré o ti važni zadevi. Posamna država zato ne more izvršiti delavskih zahtev o delavskem času, ker bi potem ne mogla tekmovali z drugimi državami, kjer imajo delavci dalji delavnik. Ta predlog so stavili krščanski socijaleci.

c) Vsem trgovinskim služabnikom, zasebnim uradnikom in vsem tistim osebam, ki

predajajo tobak, sol ali smodnik, se mora dati popoln nedeljski počitek. Tudi ta predlog izvira od krščanskih socijalcev.

d) Vsi uradniki in sploh državni služabniki morajo imeti vsakoleten odpust za primeren čas, ki naj se razmerno določi v poletnih mesecih. Tudi ta predlog so sprožili krščanski socijaleci.

e) Nekaj denarja, ki preostaja vsako leto iz skupnih sirotnih blagajen, naj se uporabi v to, da se napravijo zavodi za zapuščeno, nepreskrbljeno mladino.

f) Diurnisti v državni službi naj se stalno nastavijo s primernim imenom, stalno plačo, ki naj se redno zvišuje, in pravico do pokojnine; poskrbi naj se tudi za njihove vdove in sirote.

4. Obrtnega stanu se tičejo ti-le predlogi:

a) Izpit vsposobnosti naj se raztegne tudi na trgovce in gostilničarje. Ustanové naj se zakonite zveze obrtnih zadrug, ki naj imajo iste pravice, kot sedanje obrtne gosposke in trgovske in obrtne zbornice. V kaznilnicah se ne sme izdelovati nič drugega, nego kar se za kaznilnice same potrebuje. Ustanovi naj se tudi za obrtnike zavarovanje za starost.

b) Ker vzlasti ogerski krošnjariji, (posebno judje), krošnjarijo po Avstriji, naj se dá vsaki občini pravica, da se sme krošnjariti v njenem okrožju samo z njenim dovoljenjem.

c) Agentom, ki ponujajo razno blago, naj se zabrani kupčijsko občevarje z zasebniki. Agentje naj smejo ponujati svoje blago samo pri trgovcih.

d) Obrtnik sme izvrševati le tista dela, za katera ima dokaz svoje sposobnosti. Vsa druga dela mora dati izvršiti zato vsposobljenim mojstrom. Trgovci ne smejo jemati mere, če nimajo vsposobnostnega spričevala za krojaški obrt.

Predlogi v korist obrtnemu stanu izvirajo večinoma od katoliških poslancev.

5. Kmečkemu stanu so namenjeni ti-le predlogi:

a) Prepove naj se, da bi smeli veleposestniki nakupovati kmečka posestva; vzlasti se pa mora prepovedati dobičkazeljno nakupovanje kmečkih posestev s tem namenom, da bi se potem razkosala in posamni deli z ogromnim dobičkom prodajali. Tudi s tvornicami bi ne smela biti združena kmečka posestva.

*) Te predloge navajamo vzlasti zato, da se naša društva o njih posvetujejo in da poskrbé za to, da ljudstvo o njih izve in se, v kolikor je zadevajo, potegne zanje z občinskimi sklepi in peticijami na državni zbor. Torej, na delo!

b) Da se omogoči zadrugam vspešno delovanje, se mora ustanoviti državna zadrugna banka. Država naj dá ti banki vsako leto večjo svoto denarja. Posodi naj ji izprva do 10 milijonov gld. po 4 odstotke. Ta banka naj bi dajala svoj denar na posodo raznim zadrugnim zvezam.

c) Zasebne zavarovalnice, katere imajo velikanski dobiček, naj se popolnoma odpravijo, ustanové naj se pa deželne zavarovalnice, pri katerih se bode moral vsakdo zavarovati. Tako bode dobiček doma ostal, ne pa romal kakor doslej celo v tuje države.

d) Sedaj ima velike križe in silne stroške, kadar oče sinu, zakonski tovarišu itd. prepušča kako posestvo. To zlasti hudo zadene manjše posestnike. Zato se je stavil tudi v tem oziru predlog, po katerem bi se breme zelo olajšalo. Ako je posestvo vredno le do 1000 gld., naj bode popolnoma prepisnine prosto. Da pa država preveč ne pogreša teh dohodkov, naj pa borzo bolj pritiska.

e) Za vinorodne kraje je posebno pomenljiv predlog, naj se izdela nova postava, kako vinogradnikom ravnati. Da dobé vinogradniki lažje brezobrestna posojila, naj država pripomore vsaj s tolikim prispevkom, kolikor daje dežela. Vinogradi naj se ne obdačijo višje, kakor navadno polje, ker imajo vinogradniki vedno večje stroške s škropljenjem. Izda naj se stroga postava zoper ponarejanje vina, sedanja naj se odpravi.

f) Tisoč in tisoč marljivih kmetov leto za letom izgublja svoja posestva radi silnih dolgov. Tudi na ceno pridelkov ti dolgovi zelo vplivajo, kar zlasti težko zadeva še nezadolžene posestnike. Zato naj vlada čim preje izdela načrt, kako bi se razbremenila posestva teh dolgov, oziroma da bode smela le država posojati z intabulacijo na posestva.

Dela je torej dovolj. Omeniti pa moramo, da nobenega teh predlogov niso stavili, niti podpirali — socialni demokratje. Ti so samo jeden predlog sprožili, naj se namreč dá vsem osebam moškim in ženskam od 21. leta naprej volivna pravica. Kričači — znajo tudi v državnem zboru samo kričati. — Glasnikovi bralci vidijo, da se je v tem kratkem času mnogo sprožilo, in mi pristavljamo le željo, da bi ti in vsi drugi ljudstvu koristni predlogi res kmalu prišli v obravnavo, se zvršili in pripomogli v rešitev tlačanih delavskih stanov.

Naša organizacija.

Shod slov. katol. delavskega društva. Velikonočni ponedeljek ob pol 10. uri dopoludne je priredilo slov. katol. delavsko društvo v Hafnerjevi pivarni javen shod. Točno ob določeni uri otvoril predsednik društva Ziller zborovanje in naprosi g. državnega poslanca dr. Kreka, da poroča o državnem zboru in njega delovanju. — Č. gosp. dr. Krek pojasnjuje prvič razne stranke državnega zbora. Najstarša, pa tudi najgrša

stranka je liberalna stranka. Nacionalcí so deloma tudi liberalci, vendar bi se dalo z njimi na gospodarskem polju lažje shajati kot z liberalci. Poljski klub je vže tudi star in se pripravlja na smrt. Dalje pojasnjuje razmerje krščanskih klubov in posebno krščansko-slovanskega narodnega kluba. V ta klub se je združilo 16 Slovencev, 11 Hrvatov, 7 Rusinov in 1 Čeh. Ta klub je vsprejel v svoj program vse točke krščansko socialnega programa. Voditelj dunajskih krščanskih socialistov dr. Lueger se je izrazil o tem programu, da je jasnejši kakor njihov. Govornik označuje položaj in razmerje Slovanov v Avstriji. Vlada povsodi prezira in zatira slovanski živelj. V Primorju je zaprtih veliko ljudij, ki niso drugega storili nego po svoji volji izvršili državljansko volilno pravico. Na Koroškem, v Šleziji in drugodi v deželah z mešanim prebivalstvom se Slovanom ne dá prilžnosti poučevati se v šoli v svojem materinem jeziku. Socialno gospodarske razmere se bodo polagoma zboljšale, toda kake socialne preosnove naj se od tega državnega zbora še ne pričakuje. Dasi je čimdalje več mož v državnem zboru, ki so prepričani, da je to nujno potreba, vendar jih je še veliko premalo, da bi mogli poskusiti in izvršiti socialno preosnovo. Dolžnost poslancev je, storiti kolikor je mogoče za ljudstvo, dolžnost vseh pa je, da delujemo med ljudstvom agitatorsko za krščansko socialno idejo. Govornik je razkladal vse točke svojega govora 1 $\frac{3}{4}$ ure. Burna pohvala zbranih zborovalcev je jasno pričala, da je govoril vsem krščansko mislečim možem iz srca. — Gosp. Jos. Turk želi, da bi se pri novi obrtni postavi odločno zahtevalo, da sme vsakdo izvrševati le tisto rokodelstvo ali obrt, katere se je zakonito učil. — Gosp. dr. Krek pravi, da, ako se mu posreči priti v obrtni odsek, bo v istem odločno vstopil za koristi obrtnikov. Konečno se oglasi k besedi še Gostinčar, ki je hotel pojasniti delavcem kvarno početje in delovanje socialne demokracije. Komaj pa je nastopil, pričeli so navzoči socialni demokratje vpiti in tuliti, da govorniku ni bilo mogoče govoriti. Ko se je nekoliko umirilo, nadaljeval je Gostinčar svoj govor, v katerem je kazal, kako je socialna demokracija vzela delo in kruh na Dunaju stavbinskim delavcem. Dunajsko mesto je namreč sklenilo prevzeti v svojo režijo plinovo luč. V to svrhu je potreba sezidati potrebnih tovarn, kar je hotela občina storiti tudi v svoji režiji. Pri tem imajo seveda judovski kapitalisti dvakratno škodo. Zato so se pobratili z voditelji socialne demokracije, kateri so potem pretili mestni občini s štrajkom, ako bi pričela zidati v svoji režiji. Občina je nato oddala vsa stavbinska dela raznim podjetnikom, ki so mesto domačih za delo najeli tuje — laške delavce. Domači pa več tisoč po številu, tavajo okoli brez dela. Tako dela socialna demokracija v korist delavcev. Seveda gospodje socijuzi kaj tacega niso mogli poslušati ter so zagnali v svoji olikanosti tak krik, da ni bilo mogoče več govoriti. Med tem so pričeli krščanski socialisti miriti soci-demokrate, — vse zastonj, nič več ni bilo mogoče napraviti miru. Socialni demokratje so par naših ranili z vrčki, ometali s peskom itd., na kar so

jih naši pošteno spremili na cesto. Najpogumnejši so poskakali čez plot, da so o pravem času odnesli svojo grešno kožo. Pokazali so socijalni demokratje zopet jasno, kolika je njihova naobrazba in kdo po raznih shodih dela »kraval«. Omenimo naj tudi, da je moral neki socijalni demokrat s shoda, ker je nameraval dr. Kreka med njegovim govorom napasti z vrčkom, katerega je imel skritega pod obleko. Socijalni demokratje po svojih shodih vedno trosijo gorostasne laži proti krščanskim socijalistom brez dokazov. Tukaj pa oni niso hoteli poslušati neovrgljivih dokazov socijalno demokratične pogubnosti za delavce. Z vpitjem in kralom hočejo zadušiti resnico in zadovoljiti svojo umazano vest, vsaj za trenutje. Socijalnim demokratom svetujemo odločno, naj se v prihodnje dostojno vedejo na naših shodih — sicer naj za posledice prevzamejo sami občutljivost in odgovornost. Na shodu je bilo poleg kakih 50 soc. demokratov nad 500 ljudij.

Iz Gorič. Slavnemu uredništvu lista »Glasnik« v Ljubljani. Z ozirom na članek z zaglavjem »Iz Gorič«, kateri je bil natisnjen v periodični tiskovini »Glasnik« v stev. 7. z dne 11. februarja 1897, prosim kot načelnik bolniške blagajne za izdelovanje papirja tvrdke Leykam-Josefsthal v Goričanah in Medvodah, da sprejmete v smislu §-a 19. tisk. zak. sledeči popravek: »Zavarovalni prispevek za bolniško blagajno tovarne za papir v Goričanah in Medvodah, kateri je sicer preje znašal dva krajcarja od goldinarja, povišal se je na podlagi jednoglasno sprejetega sklepa občnega zbora zavarovanju vezanih delavcev dne 6. maja 1893 in v prisotnosti odposlanca c. kr. okrajnega glavarstva ljubljanskega v smislu §-a 15. po c. kr. deželni vladi odobrenih pravil na tri krajcarje in sicer radi tega, ker se je moral rezervni zaklad z ozirom na poprečni letni izdatek zvišati do zneska 6000 gld. in se je to moglo zgoditi le s povišanjem ne samo prispevkov delavcev, ampak tudi onih družbe Leykam-Josefsthal. — Vkljub vsakoletnim, pod predpisano kontrolo od strani delavcev in družbe izvršenim vplačilom v hranilnico, katero vplačilo je znašalo 1896. leta 1600 gld., dosegel je rezervni zaklad šele 5213 gld. 17 kr., čemur se ni čuditi, ker se dopolnitev rezervnega zaklada do visoke svote 6000 gld. ni mogla v enem letu izvršiti. — Ni res, da se odbornikom samo obeta; ni res, da morajo, kadar so poklicani k seji, obleči krila (kiklje) in držati jezik za zobmi; res je pa, da se daje vsakemu odborniku priložnost govoriti in da se doslej še nikomur ni beseda odrekla ali odtegnila. Ni res, da je bolniška blagajna najhujša ovira za delavce, pač je pa zanje pravi blagoslov.« Spoštovanjem Krankenkasse für den Betrieb der Papierfabrik der Firma »Leykam-Josefsthal« in Zwischenwässern J. Gustav Dietrich. — V Ljubljani, dne 2. aprila 1897.

Iz Zagorja. Čital sem v »Glasniku« št. 10, kako dopisnik iz Čemšenika opisuje naše rdečkarje, in to je dalo tudi meni povod, da tudi jaz spregovorim nekoliko o teh ljudskih osrečevavcih, da svet izve, koliko in kaj vse morajo pretrpeti ljudje, kateri nočejo naravnost zavreči svojega verskega prepričanja ter nečejo zabavljati

proti že tako neznosno obrekovanim in zaničevanim duhovnikom, v kraju, kjer se vgnjezdi ta prava nesreča mirnega ljudstva. Pred nekaj leti, ko je bilo še tu pri nas verno ljudstvo, se je le redkokedaj čulo o kaki poljski tatvini; vse drugače je pa sedaj zadnja leta, naši kmetje se vedno bolj pritožujejo, da se jim dela veliko krivice na polju, v gozdu in na vrtu. Posebno imajo trpeti kmetje, kadar obrodi sadno drevje; ker ne da bi se kradlo zrelo sadje, marveč za neke vrste ljudi je sadje že vselej mesec dnij, če ne več, popred zrelo in tako, ne da bi le sadje in drevje pokončevali; temveč poteptajo tudi travo, da je potem vsaka košnja nemogoča. Pa tudi to jim še ni zadosti; omislili so si še tudi prav mnogo kokošij in rac, s katerimi zopet posebno škodujejo kmetom v okolici, tako da, kakor se vidi, hočejo res tudi kmeta prisiliti, da bi se vpri davke plačevati, in res je, da, ako se ne osnuje oziroma ne razglasi zakon za varstvo poljskih pridelkov, ni prav nič čudno, ako se kaj enakega pripeti, ker to je vendar neznosno. Minulo leto sem nekemu poštemu kmetu rekel, ko je celo vrsto še mladega sadnega drevja posekal: Kaj vendar misliš, da tako lepo sadno drevje pokončuješ? Odgovor je bil ta: Kaj pa hočem drugače, ker, ako ga jaz ne pokončam, pridejo drugi in ti mi z drevjem in sadjem vred tudi travo pokončajo. Tudi ako ga kmet zasači takega lopova, se česče pripeti, da, ko bi imel kmet tatove pognati, se jim mora še celo umakniti, kar se je tu pri nas že večkrat pripetilo. Če pa omenim da se krade kmetom, koliko več šele imajo pretrpeti ti, ki so v naši katol. delavski družbi! Omenim naj tu le par slučajev v dokaz! Eden od naših društvenikov je lansko pomlad zasadil ob njivi poleg ceste tako imenovano živo seč, obstoječo iz trnja in gabra, dasi je sadil trikrat eno pomlad, pa so mu vsetrikrati ti ljudski prijatelji sadike poruvali. Drugače pa je bilo to pri sosedu, ki je pa naprednjak in se razume, če je treba, tudi demokrat, on namreč je sadil ravno o tistem času enako seč, a vsak mora priznati, da on ima podboje durij namazane, pa ne s krvjo jagnjetovo, kakor je bilo to pri Izraelcih, da jim angelj morije ni škodoval, marveč s krvavo barvo socijalne demokracije. Kakor vidite iz tega, tudi trnje nima miru pred nekaterimi purmani ali prav rečeno pred dejmokrasti (tako jih je neki šaljivec imenoval v veseli družbi in prav je imel!). Posebno pa morajo imeti naši društveniki mnogo potrpljenja, kadar se ti naši prijatelji vpijanijo. Tako n. pr. je v nedeljo 21. sušca našega društvenika, ki je šel s svojo soprogo k popoldanski službi božji, napadel neki premogarski kovač J. Piskar ter začel kričati na javni cesti in ga psovati s psovkami, ki jih gotovo on bolj zasluži nego naš društvenik; kakor se je videlo, bi bil gotovo posegel po svoj krivec, ako bi si upal nadvladati našega društvenika, in to brez nobenega vzroka, in na javni cesti. Iz tega je razvidno, kako surovi so ti krivonosni hlapci. Ker sem že pri kovačih, prosim gosp. vrednik, še malo potrpljenja, da opišem še enega, ki pa je g. mojster, kakor se prav rad sam nazivlja, ne le da je sovražnik svojega maternege jezika, ker pri njem je vse »tajč«, če tudi

mu prav neokretno teče jezik v nemščini (kaj tudi bi se temu čudili, ker nam je znano, da je le par let bil iz doma, in vendar se mu je tuji jezik toliko prikupil.) To vse naj bi še bilo, ko pa so bile državnozborske volitve, takrat pa je prav lahko v slovenskem jeziku agitiral, in še kako strastno, za soc. demokrate, to pa ne samo v Zagorju, marveč za časa volitev je odložil svojo kovaško mojstrijo ter šel tudi k volitvam v Ržišče, kjer je na vse kriplje kmete in delavce z lepa in z grda naganjal, da je proč s temi p f , ker če ti zmagajo, (tako je grozil in lagal), imeli bodo potem 200 milijonov več plače na leto, če pa zmagajo demokrati, se bo tem h črnim še štola vzela. Torej kmetje, zdaj je ura, zdaj si lahko pomagajte, da vam bo še dobro slo. Jaz bi samo rad vedel, koliko plačo je imel pri tem poslu? Gotovo je moral biti dobro plačan, ker kakor ima navado, se tudi v kovačnici pusti prav dobro plačati, a gotovo mu je še ta agitatorska služba več dobička prinesla, ker drugače ne bi bil šel za volilno komisijo od kraja do kraja. Pa naj bo že kakor rado, toliko mislim, da je že izprevidel, da samo s tem se se ne bo mogel zabavati na Kranjskem, marveč da treba še za kladivo prijeti. Seveda, ako bi bili kakor v Zagorju tudi drugod zmagali demokrati, on bi se več nobenega dela ne lotil. Iz tega je razvidno, kako žalostno bi pač bilo v ti demokratični državi, le laž, obrekovanje in še vse druge pregrehe bi se se tem bolj širile. Labor.

Iz Št. Petra na Krasu. Ne hudujte se, gospod urednik, še se kaže pri nas glede dopisov za »Glasnik«, nekaka malobrižnost. Mi »kraševci« imamo, če od drugega ne vsaj od »burje« za marsikaj zelo prebrisano glavo, kako bi torej ne znali, da v predale »Glasnika« je mogoče spraviti prav malo, torej le potrebno. Kadar se razširijo »Glasniku« strani, nam pa časnikarski čas, bo gledé dopisov od tukaj gotovo drugače. Za danes bi se imelo povedati marsikaj, zaradi pičlo omenjenega prostora naj pa bo na vrsti samo nekaj. Volitve, kakor povsod na Kranjskem med kmeti, so se tudi tukaj za nas ugodno izvršile. Nasi nasprotniki, združeni »liberalci« in »socijalni demokratje« so bili še pred volitvami toliko otepeni, da se tem niti približali niso. K temu pomagalo je neutrujeno delovanje vrlih domoljubov, več ali manje pa tudi početje nasprotnikov: »Liberalci« kazali so več časa svojo nenasitljivo sebičnost, »demokrati« pa neizpeljivo domišljavost, kar je nekaterim odprlo oči, da so prišli v tem oziru do spoznanja. — Novi volilni red za delavce je bil pri nas brez haska: Tovarniški delavci, kar je že »Glasnik« povedal, so v tej zadevi pod oblastjo gospodarjevo, in če ta volitev opusti, je umevno, da tudi delavci ne volijo; delavcem na železnici se je pa že naprej povedalo: »Kdor gre k volitvi, zgubi dnevno plačo.« Seveda, če bi bili imeli nasprotniki up do zmage, bilo bi v tem oziru že pomagano. Poslanci, prijatelji delavcev, naj bi gledé volitev izposlovali kazenski zakon proti vsaki oviri prostega mnjenja. Brez tega zakona bode delavec vedno to storil, kar mu »šef« namigne, bodisi pri očitni, še bolj gotovo pa pri tajni

volitvi. Kazen pa naj bi bil zapor? — Gledé drugih novosti v zadevi delavstva se ima povedati, da je nekako pri starem, le pri tukajšnji lesni tovarni se je odpravil 16urni delavnik in se deloma skrajšal na 12 ur. Nekateri trdijo, da je k temu »Glasnik« pripomogel? Čudno pri tem je to, da se je delavni čas za štiri ure skrajšal, osebje se pa nič pomnožilo in tudi delo ne zmanjšalo! Če ni to podjetje imelo pri 16urnem delavniku osebja za postopanje, je pač čudna olajšava. Če je kje kaka oblast nad to zadevo, je potrebno, da se o tem pouči! — Mogoče bo koga zanimalo zvedeti, da so tukaj socijalni demokrati ob svojo društveno podružnico, katero jim je pred kratkim odvzelo deželno oblastvo. Umevno je, da ne žalujemo za tem, vse jedno pa milo gledamo za okroglimi 600 gld., kateri so se odvzeli lačnim ustom in dajali v žepe slepiteljem ljudstva. Železnični delavci niso svoječasnno poslušali svarilnih opominov, zdaj pa že vedo, pri čem da so. Naj bi jih vsaj to izmodrilo! Vsem pa veljaj nauk: Ne družimo se s socijalnimi demokrati!

Iz Podšentjurja. Sedanji dobi so se že dala različna imena. Med drugim bi ne bilo napačno, ko bi se imenovala doba brezimnih pisem. Saj jih pa tudi res toliko prihaja teh brezimnih pisem, da bi človek ne verjel. Koncem svečana je prinesel »merkur« tudi v Podšentjur v župnišče tako pisemce od Nevesekoga. Ko sem pogledal zavitek, me je osupnilo, da je čisto navadno pismo zapečatenost s tremi pečati. Kaj, sem si mislil, mi je li pisal tripični framasonski brat? Poštni pečat mi pove, da je pismo iz Zagorja. Zdaj se mi je začelo v glavi jasnit. Ne framasonski, ampak demokratični brat mi je najbrže pisal. Kaj, brat? Seveda, saj je napočila ona srečna doba, ko se prodajajo v drugem pomnoženem natisu stare, obrabljene francoske in framasonske fraze: enakost, prostost, bratstvo. Da je pisec »brat«, kaže že tudi naslov, kjer se adresat niti ne naslovlja gospod, dasi je gospod (č. duhovnik). Torej vsa zunanost kaže, da mora biti pisec socijalno-demokratični brat. Ali kaj hočejo pa trije pečati? So mar socijalni demokrati v zvezi s framasoni? — Toda odprimo, da bomo vendar videli, kdo piše. Odprem. Pogledam zadnjo stran . . . brez imena . . . Kdo je vendar pisal? Ljubi moj »Glasnik«, jaz ne vem, kdo. Morda vés ti? Če ne, ugani iz vsebine! Glasi se tako: »buh je stvaru svet šest dni, ta sedemga je Počivov in blago sloviv mi tud delamo šest dni tasedemga be rad počival zakaje Pavine tasedemga paše več rečunte nadelovnik Med šestem dnem rečunte božjo službo dogoldinarja ozna jeno zakaj pa vnedelo po dva goldinarja oh toje res čudu deje Najevera najevera pa zatov, ker ma vsak v vašem stan (t. j. v duhovskem) perepožertni Žrep ovašem stan ne Obena reč zadost dobra vnašem pa nobena preslaba Vaša stopija nobena dost preplačana naša pa nobena dost pre ovredna pače bog da botud za vas postava, Nabo kar zanas, kobe možu žena vmrla debe mogu kravo ali vola prodat debe mogu pogreb plačat. Hvala bogu na šestnajstga tega mesca (sc. 16. februarja t. l.) smo že dobil neke novega zatake oderuhe

zapogrebe kako se smejo rečunt jen pa tud zaporoke; velik je še slepih možov deneznajo družga čitat kakor vaše čestopise Lažnive ogovore Zdepa Adijo Zbogom. — Kaj ne, ljubi »Glasnik«, če prav ne veva imena, vendar kaže pismo, da ga je pisal socijalni demokrat. — In zdaj se obrnem do tebe, ljubi moj socijalnodemokratski »brate« in vzamem pero v svojo desno roko in te pozdravim čez hribe in doline in ti hočem odpisati na tvoje ljubeznjivo pismo par besedi: Najbolj te v oči bode zaslužek duhovnov pri duhovskih opravilih ali takozvana »štola«. — Iz vsega pisma se vidi, ljubi brat, da ne veš, kaj si govoril. Najprej praviš, da med tem, ko stane božja služba ob delavnikih 1 gld. na dan, stane pa ob nedeljah 2 gld. Gotovo si hotel reči, da sveta maša stane toliko, kaj ne. No vidis, ljubi moj, maša ne stane nič, ali bolj prav, maša stane toliko, da je vsi vaši judovski voditelji z vsemi svojimi milijoni ne morejo plačati; kajti sveta maša je neskončno veliko vredna, ker se pri njej daruje sam Sin Božji, tako kakor na gori Kalvariji, razloček je le ta, da se je tam daroval na krvav, pri sveti maši pa se daruje na nekrvav način. In ker ima torej sveta maša neskončno vrednost, zato se tudi ne more sad maše kupiti in tisti goldinar, ki praviš, da ga stane božja služba ob delavnikih, je le nek prispevek, nek poboljšek za mašnika, poboljšek pravim, ki ga tisti, ki naprosi mašo, daruje mašniku, nikakor pa z njim ne kupi svete maše. Sad svete maše pa se obrne v prid darovalca ali sploh na njegov namen vsled njegove prošnje, ne pa zaradi denarja. — Kar pa govoriš o 2 gld., ki jih stane maša ob nedeljah, vedi, da si se tukaj v jezik ugriznil. Župniki in samostojni dušni pastirji niti ob nedeljah in praznikih ne smejo darila za sveto mašo sprejeti, ampak morajo vsako nedeljo in praznik maševati za farane, in sicer ne za 2 gld., tudi ne za 1 gld., ampak zastonj. — Če te pa tako boli, da mašniki dobivajo mašna darila, pa nikar ne prinesi, kdo te pa sili? Ali si mar že kdaj slisal, da so mašniki koga prisilili, da bi dal mašno darilo? — Če prav nihče ne prinese darilo, svete maše se bodo vse jedno brale, pa tudi ti smeš priti k taki sveti maši, ki se opravi zastonj, škodovalo ti gotovo ne bo. — Zdaj pa še kaj o pogrebi. Praviš, da če bi možu žena umrla, da bi moral mož kravo prodati ali pa vola, da bi mogel pogreb plačati. O kakem »morati« ni govora. In zares bi bil nespameten tisti, ki bi kravo ali vola prodal, da bi pogreb plačal. Tak, ki nima denarja, naj pa nikar ne naroči pogreba s konduktom, biljami, mašo, osmino in Bog vé kaj še. Naj se zadovolji z navadnim pogrebom in plačal bo 35 kr. in nič več. Če pa zbog tega, da je reven, hoče le imeti »nobel« pogreb, naj pa to pripiše svoji ošabnosti in neumnosti, ne pa duhovniku. Če pa duhovnik za večji pogreb več računi, kakor za malega, je-li zato oderuh? Ali ni vsak delavec vreden svojega plačila? In kakor s pogrebi, jednako je tudi s porokami. Duhovniki si niso izmislili pristojbin, tudi ne računajo svojevoljno, ampak po postavi, ki jo je izdal že cesar Jožef II. — Praviš tudi, da pri duhovnih ni nobena stopinja dosti dobro

plačana, pri delavcih pa nobena dosti prevredna. Zopet taka kot preje. Če kdo naprosi mašo ali sploh kako opravilo pri podružnici, ali je mar duhovnik dolžan, da naredi pot do podružnice zastonj? Ali greš mar ti zastonj k sodnji za pričo? Ali si ne računiš tudi pota in zamude? — To so menda pa tudi jedine stopinje, ki so plačane. Štej pa vse druge stopinje, kadar gre duhovnik bolnika previdevat ali ga obiskat, šteje vse stopinje, ki jih stori v šolo, v spovednico, na leco, šteje jih in povej, po čim so pa te plačane? In če duhovnik pri svojih opravilih več zasluži, oziroma več računi, je mar to krivično? Ali se ne računi po kakovosti dela? Ali bi bilo prav, ako bi se delo drvarja plačalo po isti ceni, kakor delo zdravnikovo? In primerjaj zopet duhovnika z zdravnikom. Da je zdravnikovo delo dobro, koristno, važno, je gotovo, ali boljše, koristnejše, važnejše je delo duhovnika; oni je zdravnik telesa, ta je zdravnik duše. Kolikor pa je duša važnejša in imenitnejša od telesa, toliko važnejše in imenitnejše je opravilo duhovnikovo od opravila zdravnikovega. In kolikor važnejše in imenitnejše je kako delo, toliko dražje se mora plačati, to vé vsak, če ima le vsa kolesa v glavi. In zdaj te vprašam: kateri je bolje plačan, kateri več računi, ali duhovnik, ali zdravnik? Zakaj pa ti vidiš samo duhovnika, drugih pa ne, n. pr. zdravnika? In če si ti navaden delavec, ki si se prav malo ali nič učil, zakaj hočeš, da bi se tvoje delo in tvoje stopinje ravno tako plačevale, kakor delo in stopinje onega, ki si je od zgodnje mladosti pa do moške dobe v šoli belil glavo? — Le pamet, pamet, ta je še bolji ko žamet, pravi že pregovor. Le pamet rabi, ljubi brat, pa malo manj kriči, pa malo več misli, pa tistih judovskih pijavk in agentov in prerokov in zapeljivcev se otresi, pa bo tudi za te bolje. Na to se pa nikar ne zanašaj, da bi ti kaj pomagala tista volitev na 16. svečana na Lokah, kajti volitve so pokazale, da so samo v malih krajih širne Avstrije toliko zaslepljeni ljudje, kot ste vi v Zagorju, da bi se namreč dali voditi od judovskih agentov. Večji del delavcev ima odprte oči in se ne drži juda, ne socijalne demokracije, ampak svete krščanske resnice, od katere je jedino pričakovati boljših časov in srečne rešitve perečega socijalnega vprašanja.

Pozdravljen!

Politika po svetu.

Vojska med Grki in Turki se je torej vnela. Prvi strel je počil 10. aprila, zares pa se je začela velikonočno nedeljo. Veliko soboto so imeli turški ministri posvetovanje, in tedaj so sklenili, da naj se napove vojska. Sultan je sklep potrdil in vojska se je res takoj napovedala. Za sedaj se ne pokajo na otoku Kreti, ampak na celini, na grško turški meji. Turki so po zadnjih poročilih dobili v oblast en prelaz, kjer je trajal boj celo noč od velike nedelje na ponedeljek. En turški paša, Abdul-Ezel, je padel v boju. — Do sedaj vemo, da je na obeh straneh skupaj okrog 150 množ mrtvih. A naša

poročila so šele od velike nedelje in ponedeljka. Mej tem se boj gotovo z vso jezo nadaljuje. — Po sporočilih Turek o vojskinem času spravi na noge lahko 800.000 vojakov, vrh tega pa 300.000 mustehafizov, to je črne vojske, Grk pa le 180.000 mož. Čegava bo zmaga? — Turški časniki očitajo Grkom, da so oni začeli dražiti, in tako naj sami sebi pripišejo, če bodo tepeni (!). Grki so pogumno sprejeli napoved vojske.

Drobtine.

Pometajte najprej pred svojim pragom! »Delavec« se v svoji zadnji številki zaganja v Zillerja in Gostinčarja, češ, zakaj da ta dva, ki vendar po shodih poudarjata vedno potrebo nedeljskega počitka, ne stopita pred tovarniškega ravnatelja z zahtevo, da prepove vsako nedeljsko delo. Prvič bodi »Delavec« povedano, da se v ljubljanski predilnici prav nobeno delo, ki ni nujno, ne izvršuje ob nedeljah, to bode gotovo vedel tudi poročevalec »Delavcev«. Saj vendar njega najbolj jezi, da nima ob nedeljah dela, dasi je socialni demokrat. Dokler je bil dotičnik pri onem delu, ki se, ako je nujno, izvršuje tudi sem ter tje ob nedeljah, toliko časa se ni nikdar proti temu pritoževal; zakaj ne? Naj blagovoli poročati »Delavec« sam. Drugič si pa dovolj-jemo vprašati slavno vredništvo »Delavca«, kako je to, da železničarsko strokovno društvo z vsemi glasili vredni odpravilo najbolj kričečih krivic, ki se godé železničarjem? Mar ni bila to naloga strokovnih društev? Seveda, pobirati mastne mesečne doneske, pitati delavce z obljubami, to je pač lažje, kakor pa kaj pozitivnega narediti. V ljubljanski predilnici smo se organizovali v krščansko-socialni organizaciji, tam tudi odločno zahtevali, da se vpelje zakonito praznovanje nedelj in praznikov, oprostite, gospoda socialno-demokratska, — pa za to ni bil nobeden plačan. Socialno-demokratski kričarji imajo pa za zboljšanje delavskih razmer mastne plače, — in vendar, kje se je kaj storilo od vaše strani za delavce? Nasprotno, delavci so storili mnogo za one postopače, ki jim ne ugaja nobeno delo, ter iščejo, kako bi od krvavih žuljih delavcev dobro živeli in se še vrhu tega iz njih norčevali ter jim oznanjevali svoj »učeni« socialno-demokratski evangelij. — Tudi bi bilo želeli, da bi pristasi socialne demokracije v ljubljanski predilnici kazali nekoliko več usmiljenja in bratstva, ne pa jim trgali zadnjih krvavo prisluženih grošev. — Gostinčar in Ziller sta nasproti vsakemu do sedaj moško storila svojo dolžnost. — Krščansko-socialna organizacija v tej tovarni ni tajnost in se vsled tega nihče pred nobenim ne skriva pod mernik. Nasprotno si pa socialni demokratje, kolikor jih je, ne upajo s svojim prepričanjem javno na dan. Kako že pravi Nemec takim ljudem? — Feiglinge. — Pometajte najprvo pred svojim pragom!

Prvi majnik socialnih demokratov v — »Narodnem domu« ljubljanskem! Kakor je razvidno iz kratkih oznanil

po ljubljanskih vogalih, bodo letos socialni demokratje praznovali svoj prvi majnik v »Narodnem domu«. Ko se je pred leti zasnova odbor za stavbo »Narodnega doma« in je isti pričel tudi nabirati v ta namen prostovoljnih darov, zabavljali so socialni demokratje proti temu — iz svojih protinarodnih razlogov. Sedaj se pa za groše slovenskega ljudstva sezidani »Narodni dom« odpira nemškutarsko-internacionalni socialni demokraciji, oni socialni demokraciji, ki ji vsak krščansko in slovensko misleči gostilničar zapira svoje prostore, da se ne kompromitira pred občinstvom. Ali so gospôda pri »Narodnem domu« res že tako daleč zašli v blato framazonstva in narodne mlačnosti? Ali morda res menijo, da bomo mi slovensko in krščansko misleči možje, ki smo tudi svoj del darovali »Narodnemu domu«, kar tako lepo molčali k temu? Nikdar! Mi najodločneje protestujemo proti temu, da bi se v onih poslopih, za koje smo tudi nekaj dali, razširjal protiverski, framazonski duh. Upamo tudi, da ima ljubljanski »Sokol« vsaj še toliko narodne zavesti, da bode tudi nasproti svojim prvkom protestiral proti tej zlorabi »Narodnega doma«.

Dr. Krek in — kapitalisti. Da se pokažejo vredne bratce svojih zunanjih sodrugov, pričeli so tukajšnji socialni demokratje med ljubljanskimi delavci trositi laži, da se je dr. Krek pridružil kapitalistom in da je jedini on glasoval proti delavcem. To je brezsrčna laž, katero judovsko-socialistične kreature namenoma razširjajo med delavci. To laž so trosili posebno po državni železnici in v tobačni tovarni. Ako smatrajo judokratje to kot delovanje proti delavcem, da se dr. Krek ni mogel ogrevati za jugoslovanski klub pod Šukljevim klobukom, jih to kaže v zelo čudni luči. Kedor pozna načela krščanskega socialista dr. Kreka in pa načela dvornega svetnika Šukljeja, bo gotovo pritrtil dr. Kreku glede njegovega postopanja. Da se je pa — snemo reči — vsled dr. Krekovega prizadevanja vstanovil krščansko-slovanski klub, ki je vsprejel v svoj program delovanje za delavske stanove, o tem seveda poštenjakoviči molčijo. Laž ima kratke noge.

Domači delavci — zadnji. — Kako je z delom kaznjencev? V Ljubljani je sedaj vse živahno. Vse se giblje in teka, da bi človek skoro mislil: Ljubljana mora biti pravi raj za delavce! A ni tako! Res je, da je sedaj mnogo stavbinskega dela, pa žalibog, da od tega dela imajo domačini jako malo dobička. Ako si ogledamo eno kakor drugo delo, videli bomo, da imajo povsodile tujci prednost, in najslabša in najtežja dela naj pa domačini izvršujejo za jako slabo plačo. Ako si ogledamo zidarje ali težake, povsodile so domačini na slabšem in tujci na boljšem. Posebno pa se odlikuje s tem, da zatira naše domače delavce, »dunajska stavbinska družba« pri grajenju nove topničarske vojašnice. Tam je mnogo domačih in tudi mnogo tujih delavcev. Kako so tam plačani naši domači delavci? Po 20 in še več odstotkov slabše kakor tujci. Da le kakšen drug jezik žlobudra, pa se mu da prednost in boljša plača. Ko so nekateri delavci prosili boljše plače, in se jim je odgovorilo, da se ne more boljše plačati, so nekateri zahtevali delavske

knjižice, pa so bili vprašani, zakaj?! Zato ker ne moremo shajati s tako slabo plačo. Pa dobili so odgovor: tujce moramo bolje plačati, ker več potrebujejo. Jako čuden odgovor! Ali gospodje pri omenjeni stavbi mislijo, da nam domačinom kaj z neba pade? ali da se nam kaj ceneje prodaja kakor tujcem? Ali mislijo, da mi in naše družine manj porabimo kakor kak drugi? To se odgovarja samo in ni potreba na dolgo in široko razkladati, da imamo ravno toliko in take potrebe kakor kak tujec. Resnično je, kar se tolikokrat povdarja, da tako zaničevanega, tako teptanega in tako zatiranega naroda ni, kakor je naš mili slovenski. - Kdaj nam bo neki zasijala tista zvezda, da bomo mi Slovenci enaki drugim narodom? Kdaj bo neki tisti čas, da ne bomo vedno sužnji tujčevemu jarmu v domači deželi? Kdaj bomo imeli mi domačini prednost v domačem kraju? Kdaj nam bo neki napočil tisti čas, da se otresemo oblasti tujcev? Saj nismo mi Slovenci tako zabiti, tako leni, tako nedelavni, da ne bili za drugo, kakor da le kramp in lopato vihtimo za male groše, za tako slabo plačo. Kako nas priganjajo, vedno kriči kdo nad nami, dasiravno delamo od ranega jutra do poznega večera, da nam pot od čela kaplja, vendar smo vedno zmerjani in priganjači upijejo nad nami, da bi bilo kmalu človeka kar groza. Vsake vrste besede moramo preslišati, ki jih razumemo in tudi ki jih ne. Zato tukaj javno zahtevamo, da naj se da prednost v domačem kraju nam, zahtevamo, da naj se nam dajo dela v prvi vrsti in tudi boljša dela naj izvršujejo domačini! Le v slučaju, ako je dela toliko, da ga domačini ne moremo izvršiti, naj se tudi tujci pokličejo. Naj se ne godi več tako, kakor se je do danes, da kličejo tuje delavce, domači si morajo pa dela drugod iskati. Mi imamo to za svojo dolžnost, da to zahtevamo; s tem ne mislimo nikogar zaliti in tudi ne zaničevati. Saj zahtevamo le to, kar je našega! — Se imamo druge, kateri nam tudi mnogo škodujejo pri delu, ki zelo konkurirajo z nami. To so kaznjenci. Ti nam tudi zelo škodujejo pri delu. Ako greš zjutraj po ulicah ljubljanskih, srečal bodeš cela kardela kaznjencev, kateri gredo na delo. Koliko se tukaj škoduje, koliko poštenih delavcev bi imelo svoj zaslužek, pa delajo kaznjenci in nedolžni delavci so kaznovani ter se odpuščajo. Ali ni to krivičao, da se dá delo tistemu, kateri naj bi bil kaznovan, tistemu pa, kateri naj bi delal, se pa delo odpoveduje? Kje je tukaj pravica? Nikjer, gotovo ne, ker se tako ravna. Ako pomislimo, da mora pošten, priden delavec delati v družbi s kaznjenci, je že to velikansko, da se mora trpin, kateri je zmirom pošteno delal in še dela, tako daleč ponizati in v taki družbi delati s kaznjenci, kateri so le po svoji krivdi v prisilni delavnici, ki še morebiti niso nikdar radi delali in tudi še sedaj samo zato delajo, ker morajo, mora človeka srce boleti, ako se ugleda v taki družbi! Kaznjenci lahko delajo za malo plačo, ker so z vsem preskrbljeni. Zanje se skrbi, da jim nič ne manjka. Kako se pa za nas skrbi? Jako slabo; plača se nam toliko, da človek ne ve, za kaj bi porabil, za hrano ali za kaj drugega? Pri kaznjencih pa ni taka; imajo svojo

gotovo hrano, stanovanje boljše kakor mnogo prostih delavcev. Za obleko jim tudi ni treba skrbeti, imajo zimsko in letno. Koliko je pa prostih delavcev, kateri bi imeli obleko na razpolago? Jako malo, ker se za jedno težko skupaj spravi. — Jaz tukaj ne mislim kaznjencev zaničevati ali zasramovati. Oni so ravno tako ljudje in naši bratje, kakor vsi drugi. Omenim samo toliko, kolikor je pravično. Tudi kaznjenci naj delajo, posebno tisti, kateri so zaradi tega v zaporu, da se delu privadijo. Saj je dovolj tacega dela, s katerim bi nikomer ne škodovali. Koliko je cest za popravljati, koliko drugega dela, ki ga mora kmet sam opravljati ali pa drago plačati. Taka dela naj delajo kaznjenci, da bodo deželi v korist, delavcem pa ne v škodo. Sicer se je že nekaj prosilo, da bi se delo kaznjencev omejilo, pa do sedaj je še vse pri starem. Ako kdo kaj potoži, se mu lepo odgovori: Pa pojdi, bom pa kaznjence vzel v delo. In res je tako; a tako ne sme dalje ostati. Delavci bomo povzdigali svoj glas, dokler se ta nered ne predrugači. Upamo, da, ako merodajni faktorji svoje storijo, se gotovo razmere predrugačijo. Torej delavci, združimo se in dvigajmo svoj glas, dokler nismo uslišani in dokler nam ne pomagajo tudi tukaj, kjer bi nam mnogo koristilo. Naj nekateri pravijo, da to nič ne škoduje, ako kaznjenci delajo; to naj vsak sam sodi, ki ima pamet, če škoduje ali ne, bodisi delavcu ali obrtniku. Mislim, da tudi obrtnikom ne koristi, ako se obrtniška dela v kaznilnicah izvršujejo. Dovolj za danes! Drugikrat morebiti še kaj. Romar.

Kapitalizem in socialna demokracija jela sta se precej javno bratiti; dokazov za to imamo iz državno-zborskih volitev. Na Dunaju so bogati judje prav izdatno podpirali socialno demokratično agitacijo z denarjem. V Gradcu je dala socialnim demokratom firma Kerstner in Oehler jeden tisoč goldinarjev tudi za agitacijo. Bogati kapitalist, pivovarnar Reininghaus, tudi v Gradcu, jim je obljubil plačati vse agitacijske stroške, katerih bi sami ne mogli pokriti, poleg tega jim je dal na razpolago brezplačno piva, kolikor so ga hoteli. — Čudno je, da so ravno bogati ljudje tudi glasovali za Reselna. Zakaj vender to? Ker kapitalisti popolnoma dobro poznajo socialno demokratične voditelje, s katerimi se dá pod gotovimi pogoji govoriti tudi še „pametna“ beseda. Žalostno pri tem je le, da ogromna množina socialnih demokratov ne opazi tega in se pusti voditi za nos svojim vodnikom. Po tej poti se bode socialno vprašanje pač kmalu rešilo, toda ne v korist delavcev. Kapitalisti postanejo socialni demokratje, delavci jim bodo pa slavo peli s praznimi želodci in upalimi lici, pa bo rešeno socialno vprašanje!! Delavci, socialni demokratje, spreglejte jedenkrat, kam vas vodi socialna demokracija! Oklenite se rajši poštene krščanske socialne organizacije, katera jedina je trn v peti kapitalistom, zato ker se v resnici bori proti izkoriščajočemu kapitalizmu.

V predsedstvo slov. kršč. narodne zveze so izvoljeni dr. Bulat, dr. Šustersič in Barvinskij; v zbornično komisijo pa dr. Laginja, dr. Gregorec,

Biankini in dr. Ferjančič. Za slučaj, da bi bil kedo izmed prvih treh zadržan, jih zastopajo v parlamentarni komisiji: Vuković, dr. Krek in Vinicki.

Mejnarodna posvetovanja o varstvu delavcev. Ker se evropske vlade nočejo več oficijalno posvetovati glede varstva delavcev, sprožila se je ta misel zopet na dveh krajih, brez vlad. Švicarska delavska zveza, ki so v njej združene organizacije vseh smerij, priredi vsled ukrepa načelstva to poletje mejnarodni shod (kongres) za varstvo delavcev. Priprave za shod bo izvršilo švicarsko delavsko tajništvo. Razposlali so tudi vprašanja po družih deželah glede shoda, in odgovori so ugodni. Shod pozdravljajo prijazno. Čas in kraj shoda bo še naznanil odbor delavske zveze. — Drugi kraj, kjer se je sprožila misel za mejnarodno posvetovanje o delavskem varstvu, je pa Bruselj na Belgijskem. S podporo belgijske vlade vršilo se bo mejnarodno delavsko-varstveno posvetovanje v Bruselju od 27. do 30. septembra 1897 — pod vodstvom profesorja Mahajma se je v Lutihu osnovalo generalno tajništvo — in obravnale se bodo na shodu te-le točke: 1. V čem so se spremenile postave glede delavskega varstva v vsaki deželi od sušca meseca leta 1890, ko je bilo v Berolinu delavsko-varstveno posvetovanje. Kako so se držale posamezne vlade nasproti tedanjim ukrepom o delu otrok in mladostnih delavcev, in pa o delu žensk v rudokopih? 2. Ali se smejo moški in odrasli delavci staviti pod varstven zakon? Ali sme zakon splošno določevati, kako dolgo naj traja čas dela? 3. Je-li mejnarodno delavsko varstvo mogoče in potrebno? V kateri meri in v kakšni obliki? 4. Ali gre, delavske razmere v mali in domači obrti vrejevati? In katere naj bi bile praktične določbe v tem oziru? 5. Je-li koristno in priporočljivo, da se različne določbe, ki jih imajo razne obrtne države glede nevarnih obrtov, napravijo enojne? 6. S kakšnimi pomočki bi se dalo doseči, da bi se boljše izvrševali delavsko-varstveni zakoni? 7. Ali je želeti, da se pripravljajo delavske zveze mej del. uradi in da se del. statistika vrejuje mejnarodno?

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4
v Ljubljani.

Jakob Oblak,

podobar in pozlatař.

v Ljubljani, Križevniške ulice št. 7

priporoča svojo obrt občinstvu, zlasti duhovščini in mizarjem.

3

urar

LUKA VILHAR

urar

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pleteršnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24—8

se priporoča.

Kdo pije

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 13. maja.